

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ŞI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăştia“ şi „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 lei pe an.

C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu preţuri moderate.
Abonamentele şi inserţiunile se plătesc înainte.

C-TUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

La sfârşit de primăvară.

Puţine zile ne mai desparte de sfârşitul primăverii. Dacă facem o revizuire asupra timpului ce a domnit în cursul ei şi starea sămănturilor şi culturilor noastre în care ne-o lasă, trebuie să mărturisim, că nu a fost tocmai prielnică şi de multe ori ne-a pus în ispită să credem, că recoltele noastre

vor fi în anul acesta reduse simţitor, dacă nu nimicite cu desăvîrşire. Dar' vorba Românilui: »bine că ne-a ferit D-zeu de mai rău«.

După o iarnă excepţional de grea s'a ivit o primăvară cu un timp foarte nestatornic. Trecerea dela o vreme friguroasă la una călduroasă, ba putem zice, prea călduroasă pentru început de primăvară, a fost foarte repede şi

vegetaţiunea înşelată de o căldură de vară a pornit repede înainte. Plantele sămănate creşteau vîzînd cu ochii, pomii şi viţa au înfrunzit şi înflorit, oamenii se grăbeau a pune răsaduri în pămîntul liber în convingerea că timpul este suprem pentru a îndeplini lucrările câmpului şi în grădini şi vii. Dar' ne-am înşelată cu toţii în presupunerile noastre că iarna ne-ar fi părăsit, pentru a re-

Distractie în Iaponia.

veni numai cătră sfârșitul anului. A urmat după un timp călduros ca vara, care spre norocul nostru nu a ținut tocmai mult, o vreme schimbăcioasă, frig, vânt cu ploi reci, ba chiar ger și pe alocurea zăpadă și viscole întocmai ca în miez de iarnă. Toată creșterea și dezvoltarea plantelor cultivate s'au oprit pe loc, ba în multe locuri le-a cauzat pagube ireparabile pentru anul acesta. Vitele scoasa pe ici-colea la pășune a trebuit să fie reînțoarse și adăpostite la grajd.

Abea acum spre sfârșit de primăvară putem să sperăm că timpul va rămânea mai stabil și economul poate să privească cu mai multă încredere în viitorul culturilor sale agricole.

Făcând o revistă asupra stării sămănăturilor, ele ni-se prezintă, în general vorbind, în o stare deși nu foarte bună însă mulțumitoare.

Sămănăturile de toamnă peste tot sunt în bună dezvoltare. *Grâul de toamnă*, care a fost sămănat târziu este cam rar ear' unde a domnit secetă a a rămas îndărăt în creștere. *Sécara de toamnă*, care la început promitea mult a suferit în timpul din urmă din cauza gerurilor din luna trecută. *Orzul de toamnă* s'a îndreptat mult, pe unele locuri a dat deja în spic. Pe unde sămănăturile sunt rare și neînfrățite bine, a năpădit multă buruiiană în urma timpului umed. *Sămănăturile de primăvară* ni-se prezintă în general în o stare mulțumitoare. *Orzul* cu toată răceala, ce domnește încă pe alocurea mai ales dimineața se desvoltă bine. Sămănă-

tura e frumoasă și înfrățeste cu spor. *Ovésul* s'a îmbunătățit mult; sămănătura are un aspect sănătos, verde și înfrățeste în mod normal. *Rapița* va da o recoltă slabă. În multe locuri a fost întoarsă și sămănat altceva în locul ei. *Cucuruzul* care a fost sămănat timpuriu a suferit pe alocurea de gerurile din 19—21 Maiu. Altcum e frumos unde nu a fost ținut pe loc în dezvoltarea lui de secetă. Săpatul prin regiunile mai călduroase s'a început deja. *Napii (sfeclele)*, atât cele de zahăr cât și cele de nutreț, deasemenea se sapă acuma; buruienile și diferite insecte au făcut multe pagube. Pălcuri întregi au trebuit să fie întoarse și din nou sădite. În general însă starea lor e mulțumitoare. *Cartofii*, care au fost puși prea de vreme în pământ, în urmă au stat pe loc, așa că vegetațiunea lor s'a întârziat cu 2—3 săptămâni. Cei puși mai târziu aproape i-au ajuns în creștere. Ei de altcum se desvoltă frumos și săpatul lor se face cu activitate. *Viile* în genere nu dau loc la plângeri, deși frigul din Maiu a stricat în multe locuri, dar' fiind vița încă neînflorită nu a suferit pagube mari. Tot din cauza răcelii, mana (peronospora) nu s'a ivit aproape nicăiri încă. Mai mult au suferit *pomii* dând frigul peste ei, când erau în floare. Recolta fructelor se prevede a fi sub mijlocie.

Astfel ni-se prezintă starea culturilor noastre la sfârșitul de primăvară. Să nădejduim că ceea-ce a scăpat până acuma de neajunsurile timpului se va desvolta în mod normal și bine.

FOIȚĂ

Distracție în Japonia.

(Vezi ilustrația).

Am avut ocaziune a ne întreținea despre Japonia și locuitorii ei în foia unui număr anterior. Am arătat acolo unele din obiceiurile lor. Distracțiile ce le oferă europeniilor nu convin totdeauna acestora. De aceea ei caută să se distreze, inventând fel de fel de petreceri, care la noi chiar ar fi privite ca ridicole. Precum la noi se întreprind plimbări cu trăsura, sania etc., așa acolo pentru a fi mai deosebiți de ceilalți fac plimbări în trăsorele cu două roate înaintea cărora nu sunt înhămați cai ci câte doi japonezi. Așa pleacă câte 10, 20 și mai multe trăsuri de acestea afară din oraș la preumblare. Ilustrațiunea noastră reprezintă o astfel de excursiune.

Mana viilor sau peronospora și mijloacele contra ei.

(Urmare și fine).

Neștiutorii cred că toată cauza mănă-tului viței ar fi ceața și ploile cu soare, dar' mai cu seamă ceața, fiind-că în urma acestora apare de regulă boala. În realitate acestea sunt numai niște condițiuni prielnice pentru dezvoltarea și lățirea manei. Adevărata cauză este o ciupercă mică, care nu se poate distinge cu ochiul liber, numită *Peronospora Viticola* și care în ceea-ce privește dezvoltarea și traiul ei este asemenea muzelei. Ca și această ciupercă așa și Peronospora se înmulțește prin săminte numite *conidii*, cari fiind foarte mărunte și ușoare sunt duse de vânt în toate părțile. Acelea care au căzut pe frunzele de viță, dacă timpul este umed, incolțesc. Colțul se înfige în lăuntru foii unde se rămurește și formează o împletitură de firisoare cu niște noduri pe ele, prin care sugă sucule din foi. Tot din această rețea mai dau alte firisoare, cari ies în afară pe partea de jos a frunzelor viței și formează în vârful lor săminte (*conidii*) de ale Peronosporii. Acestea sunt praful alb prin care se caracterizează mana și care se împrăștie din nou toată vara pentru a înmulți boala. Cât de repede se poate întinde această boală putem se judecăm din împrejurarea, că dela incolțirea conidiilor până la formarea noilor săminte, nu trec mai mult de 24 ore. Iși poate ori-cine închipui repezeala, cu care se poate întinde această boală, considerând rodnicia ei în noue săminte. Ni-se mai impune între-barea, cum ierneză această ciupercă sau sămintele ei. Sămintele despre care am vorbit se formează numai vara; spre toamnă nu se mai desvoltă de acestea, ci altele, care nu es la suprafața foii, ci cresc în lăuntru ei. Ele sunt mai mari ca cele de vară și ierneză în foi, în pământ, pe unde ajung. Primăvara îndată ce s'a încălzit formează sămēnta de vară, care, ușoare cum sunt,

ca eșiți din minte dela un capăt la altul al corăbiei. Unul se atârname de o funie, al doilea se urcase pe un catarg, un al treilea privia, de pe vârful altui catarg, ca un timpit jos, la mormēntul de apă.

Scufundarea începea a fi tot mai repede. Lămpile și făcliile se stinseră. Deodată, cu o iuțea ca de săgeată, corabia peri sub apă, stîrind în jurul ei valuri îngrozitoare. Ele luară și luntrea noastră, care acum se întorcea în jurul osiei sale; lopețile se rupseră, cărna deasemenea. Căzurăm toți, cu capul înainte, în mare, care se închise deasupra noastră ca un mormēnt înfiorător. În desnădejdea mea dădui un strigăt cât mă iertară plumănilor, și...

— Domnule, domnule, zise cineva bătēndu-mē peste umeri, scoală-te, s'a făcut deja ziua.

Iși poate închipui ori-cine bucuria mea și graba cu care alergai sus pe bord, să ved sfântul soare.

ENRICO CASTELNUOVO

NAUFRAGIU

(Urmare și fine).

Scăpând de sub val, mă văzui singur. Instinctul de conservare se dovedi atunci mai puternic în mine decât ori-și-ce sentiment. După-ce zadarnică se dovedi ori-ce încercare a mea de a scăpa pe alții, mă sforțam acum să mă scap pe mine însumi. Prin două mișcări, ajunsei luntrea.

Numai după multe rugăciuni reușii să mă primească.

De aici mă uitam cum corabia, la câteva sute metri departe de noi, se scufunda puțin câte puțin. Era o priveliște, care ne îngheța sângele în vine. La lumina făcliilor, care ardeau pe corabie ca niște luminări la capul celor-ce trag de moarte, vedeam forme de oameni fugind în sus și în jos. Nenoro-ciții nu mai găsiseră loc în luntre. Fugiau

sunt duse de vânt pe foile de viță ca se și înceapă viața distrugătoare, după cum am văzut. Un mijloc de a nimici mana nu avem. Noi o putem numai preîntâmpina, adică a împedeca, ca ea să nu se desvoalte pe viță. Aceasta o facem stropind foile și părțile tinere cu o soluțiune, care conține peatră vînată (sulfat de cupru). Peatra vînată omoară semințele de peronosporă, așa că nu mai poate incolți. Dacă soluția se află pe toată suprafața frunzei, atunci, dacă se află deja pe ea și semințe de această ciupercă, sau cad pe ea mai târziu, ele îndată ce vin în atingere cu umezeala incolțesc, dar' tot în același timp și tot din cauza umezelii, se topește și peatra vînată și astfel venind în atingere una cu alta, semințele manei vor fi ucise. De aci putem deduce o mulțime de învățături asupra tratamentului viței de viie cu soluțiunea de peatră vînată contra peronosporei și anume: ca vița să fie apărată de mană trebuie ca totdeauna foile și părțile tinere să fie îmbrăcate cu o pătură de peatră vînată; această pătură trebuie de atâtea-ori reînnoită, peste vară, de câte-ori observăm că ea s'a spălat de pe foi etc. prin ploii; în timp secetos va fi nevoe de a stropi mai rar, pe când în timp umed mai des. De aceea numărul stropiturilor în cursul unei veri nu se poate hotărî înainte, ci aceasta depinde dela timp și dela chibzuirea cultivatorului, când anume să stropească, un lucru, care numai experiența îl învață. În tot cazul stropitul se va face cel puțin de două-ori la an. Primul, scurt timp înainte de a înflori vița și a doua stropitură vom da-o când boabele de strugure s'au format deja.

Cunoscând toate acestea, acumă să vedem cum se prepară soluțiunea de peatră vînată pentru stropit, numită pe alocurea și saramură și zamă bordelesă (numire dată după orașul Bordeaux în Franca, renumită pentru vinul ce se cultivă în jurul ei și unde s'a folosit pentru prima-dată stropitul cu soluțiune de peatră vînată). De obicei saramura se prepară din apă, peatră vînată și

var. Apa și varul ar fi de prisos presărându-se numai praf de peatră vînată pe frunze, un lucru prea anevoios pentru a l'împrăștia de-o potrivă și pe toate părțile și nu prea mult în vre-un loc, altfel ar arde foile. Din aceste cauze se topește în apă, prin ceea-ce se poate distribu uniform, ear' varul împedecă ca zama să nu fie prea tare și să țină peatra vînată lipită de foi. Deosebin saramură slabă, care o folosim la început și alta tare, care o folosim după-ce a înflorit vița.

Pentru o saramură slabă luăm la 100 litri (sau kilograme) apă, 1—1½ klgr. peatră vînată și var gras nestins tot atâta. Pentru o saramură tare, cantitatea de peatră vînată crește până la 3 klgr. și proporțional și varul. Ea se prepară astfel: presupunând că ne trebuie 100 litri saramură, topim d. e. 1½ klgr. peatră vînată în 5 litri apă caldă și o turnăm apoi în 90 litri apă curată. Pe de altă parte stingem 1½ klgr. var în apa trebuincioasă și după-ce s'a răcit laptele de var îl turnăm printr'o sită în vasul cu peatra vînată topită, puțin câte puțin și amestecând tot bine laolaltă. În fine vom adăoga acestui amestec și restul de apă, ce ar mai trebui să îplinească 100 litri. *Nu vom turna nici-când soluțiunea de peatră vînată peste var, ci totdeauna varul peste peatra vînată.* Vasele în care se prepară saramura, vor fi totdeauna de lemn.

Dacă observăm, că partea de de-asupra a saramurei este mai vînată (albastră) decât cea de jos, atunci vom mai adăoga ceva var. Pentru a se lipi mai bine pe frunze, mai putem adauge saramurei și câte ½—1 klgr. săpun sau zahăr brut (melasă), care vor fi mai întâiu dizolvate (topite) în apă.

Stropitul însuși se face cu pulverizatoare (stropitoare) anume construite, care împrăștie saramura în formă de praf mărunt (ceată, fum) și trebuie executat cu multă îngrijire, ca toate părțile viței să fie stropite și uniform (de-opotrivă). Nu este iertat ca zama să curgă de pe frunze, nici să rămână locuri nestropite.

Pulverizatorul pentru a putea funcționa bine trebuie să-l ținem totdeauna în cea mai mare curățenie. Incheeturile stropitorului se vor unge din când în când cu unt-de-lemn, ca să meargă ușor, ear' saramura când o turnăm în ea o vom strecura totdeauna prin o sită deasă sau o pânză, ca nu cum-va să între petricele în ea, care ar putea strica mecanismul.

DIN LUME

Turburările în Croația continuă. Zi-lele trecute o ceată de țărani a devastat castelul contelui Erdödy, ruinându-l aproape cu desăvîrsire. Disordinele au continuat în mai multe puncte ale Croației. Toate vapoarele societății »Ungaro-Croata«, cari sosesc la coasta croată, sunt silite cu forța de mulțime să dea jos steagul unguresc.

Se afirmă, că se va proclama statariul pentru întreaga Croație și teritorul Fiumei.

S'a ordonat ca pe toate clădirile publice să se pună și inscripție croată, nu numai maghiară ca până acum.

Arestări de Bulgari Macedoneni. Turcii continuă cu arestările Bulgarilor. Mii și sute de Bulgari din Vilaetul Monastir sunt arestați și încarcerați. Autoritățile au închis un mare număr de școli și de seminarii bulgărești. Toți arestații din Salonic au fost trimiși în Anatalia. La Constantinopol din 12 mii de Bulgari, au rămas numai 6 mii. Restul au emigrat, ori au fost arestați.

Lupte între bande bulgare și Turci. Aproape de Castoria s'a dat o luptă între o bandă de 100 Bulgari și trupele turcești. Toți Bulgarii au fost omorîți. O altă bandă s'a încercat să atace cu dinamită orașul Seres. Au fost uciși 60 de Bulgari. O luptă crâncenă s'a dat aproape de Florina, în pădurea comunei Nevesca. Au căzut 45 insurgenți și numeroși turci.

Acum, cum se întemplantase, băiatul țiganului boala taman așa pe primăvară, când încep pomii a înflori.

Intr'o zi vîzîndu-l țiganul și mai rău, îl întrebă dorind să-i facă ce gusturi o fi fost avînd:

— Nu vrei tu ceva, ma dancicu tatii?

— Ba vreau, tată, răspuse țiganușul abia putînd vorbi.

— Ce vrei, taică?

— Aș mânca struguri.

De unde să-i dea țiganul struguri primăvara?

Dar vrînd să-i facă pofta, să nu zică că nu i-a făăut-o, se rugă lui Dumnezeu așa:

— Doamne, doamne, ține-l lungeste boala până or crește strugurii!

Dumitru Stăncescu.

Aici întâlnii pe soții Riani.

— Privim răsăritul soarelui, zise tinera nevastă. Adăuga apoi: Cerul a fost acoperit cu nori, dar' soarele i-a împrăștiat. A, ce minunată este o astfel de călătorie pe mare.

— Cum ai dormit? mă întreba el.

— Rău, îngrozitor. Am visat că vasul nostru s'a scufundat.

— Numai atâta? mă întrerupse nevasta zîmbind.

'I-se vedeau dinții albi.

— A fost înfiorător, răspusei.

— Și noi doi, ce s'a întemplantat cu noi?

— Mai bine să nu vă spun nimic, signora Maria; ce să vă amestec în fericirea D-Voastră cuvinte de groază. Priviți mai bine frumșele naturii ce se desfășură vederii. Nu-i așa, că sunt uimitori de frumoși munții, ce tot mai tare se apropie!

— Da, ai dreptate! A, Camillo, cât sunt de fericiți.

Și ea își lăsa capul pe umărul bărba-

tului. Inima ei era plină de bucuria sfântă ce ni-o face vederea frumosului.

Păreau a uita, că sunt și eu de față. Mă retrăsei în liniște. În jurul lor era strălucire, lumină, raze de soare și eu simțeam cu bucurie, cum aducerea aminte a visului meu urît se împrăștie, pere, puțin câte puțin.

Trad. de I. Russu—Ștrianu.

Ț i n e - ' l . . .

Zăcea copilul țiganului de vre-o câte-va zile, dar zăcea tare de tot, că se îngălbenise și slăbise, s'eracul, de nu'l mai cunoștea cine îl știa.

Țiganul tot pe lângă el, ba să îi facă una, ba alta, ba să-l ajute să se întoarcă pe culcuș încoace și încolo cum dorea... la toate îl ajuta, în sfîrșit; nu se mișca de lângă el.

Pentru femei.

Cum se transportă mai bine peștii destinați pentru mâncare?

Transportul pe telui viu în vase cu apă nu este numai o mare tortură dar suferă foarte mult și carnea lor la gust. Un pește, omorît îndată după-ce a fost prins, suportă un transport cât de mare, chiar și pe o căldură de 12 grade Réaumur, fără ca să se strice sau să peardă din gustul cel bun al cărnii sale, dacă îndată după-ce a fost omorît îl punem 12—48 ore pe ghiață și apoi învălindu-l în muschii curat, îl împachetăm într'un coș de papură. Un pește așa-numit, viu, transportat în vase cu apă, este prin loviturile ce capătă și lipsa de aer mai mult mort decât cel într'adevăr omorît îndată după-ce a fost prins și împachetat cum am spus mai sus.

Advocatul poporului.

Terminul de abdicere la calfele de meserii este — în lipsă de altă învoială — 15 zile. Cartea de lucru o eliberează pentru orașe căpitanul orașului, ear' pentru provincie prim-petorul. Fără carte de lucru nu este ertat a primi calfă. Numai acela poate căpeta carte de lucru, care documentează printr'un atestat din partea autorității industriale că a împlinit anii de ucenicie și a terminat școala industrială și că e primit calfă la industriaș. (Art. de lege XVII. §§. 92, 99, 100, 101 din 1884).

La asigurarea contra grindinei paguba se plătește numai pentru stricăciunea ce de fapt a cauzat grindina cu ocaziunea asigurării. Locurile trebuiesc specificate după hotarul în care se află. (Art. de lege XXXVII. §. 492 din 1875).

PENTRU MESERIAȘI

O vopsea durabilă pentru lemn.

Pentru a face o vopsea durabilă pentru lemn, care e expus intemperțiilor, cum sunt de ex. împrejmurile cu lați, scânduri etc., luăm ciment de prima calitate și proaspet, nerăsufat, adecă care a fost păstrat în vase bine închise și îl frecăm pe peatră cu lapte dulce întocmai cum facem și cu vopselile de ulei. Aceasta vopsea va avea consistența (grosimea) vâpselii obicinuite de ulei. Lemnul ce este a se vopsi trebuie se fie mai întâiu bine uscat și nu este permis să fie neted pe deasupra, ci aspru (negeluit, ne dat la rindea, tăiat numai cu ferestrăul). Lemnul dat de 2—3 ori cu aceasta nu numai că-l apără contra putrezirii, ci și contra aprinderii.

Pentru mănușeri.

Mănușile albe fără lustru, cum sunt cele militărești, se spală mai întâiu în apă

rece cu săpun alb. Bine clătite se pun apoi la uscat întinse pe o sfoară. Când ele sunt uscate de tot, cumpărăm 100 grame talc pulberizat și se amestecă în un litru de apă și se pun mănușile în apa aceea ca să stea câte-va minute. Scoase din această apă sunt strânse între degete pentru a scurge apa ce a rămas în ele, nu trebuie însă de loc stoarse. După aceasta le punem încă odată la uscat la un loc umbros. Dacă după-ce s'au uscat au rămas pe ele talc în praf, este de ajuns a le peria sau scutura pentru a cădea tot talcul.

Medicul casei.

Apă caldă ca mijloc contra tusei.

Pentru oameni slabi și cu deosebire celor bolnavi de pept le poate căsuna mult rău o tusa violentă venită fără veste, obosindu-i și slăbindu-i mult. În astfel de cazuri apa caldă s'a dovedit un mijloc foarte bun contra ei. Ea este de preferat medicamentelor, care se dau de regulă pentru alinarea tusei, fiind-că nu strică apetitul și stomacul ca acestea. Indată-ce se ivește un acces de tusa, se ia câte o înghițitură de apă, cât putem suferi de febrinte. Ea potolește tusa și ușurează curățirea de flegmă.

Sarea de bucătărie ca medicament.

Oblojeli [comprese] cu apă sărată sunt foarte recomandabile la aprinderi grave de gât precum și la cataruri de plămâni și alte asemenea boale ale peptului. Băile de apă sărată au fost cunoscute și foarte mult apreciate încă în timpii antici. Băi ferbinți de apă sărată la picioare sunt bune contra suirii sângelui la cap și la friguri provenite din guturariu (catar). Durata lor va fi $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ oră. La scrofule și la toate boalele de oase și încheeturi, băile de apă sărată fac minuni. Pentru copii apa va fi provăzută cu un procent sare, adecă la fie-care 10 litri apă adăogăm 100 grame sare. Pentru oameni mari putem lua mai multă.

PENTRU ECONOMI

Nutrețul verde pentru cai.

Primăvara de multe-ori observăm la cai că perd pofta de mâncare și sunt predispuși la boale. Causa este mai adeseori nutrețul puțin bun, ce l-au consumat în cursul ernei. În astfel de cazuri un nutreț verde ajută totdeauna mai mult decât ori-ce fel de medicină. El stârnește pofta de mâncare și curăță stomacul, în urma căroră și calul se simte mai bine. Nutrețul verde îl dăm cailor numai ca să înlesnească mistuirea, producând și o variațiune în mâncarea lor și nici decum cu scop ca să înlocuească nutrețul uscat, ceea-ce nici când nu ne va succede. Cantități mai mari de nutreț verde poate produce diareă, în care cas ovăsul ese din corpul calului jumătate nemistuit și dacă e numai veșted și s'a încălzit cauzează

adese-ori boala cea mai periculoasă pentru cai: colici. Bine este ca nutrețul verde și cu deosebire trifoiul și lucerna să o amestecăm cu fân sau pae, dând și din amestecul acesta cailor la început numai câte puțin și numai treptat le vom mări porția. De oare-ce nutrețul verde este puțin hrănit, vom da cailor cari muncesc din greu din el foarte rar și câte puțin, numai pentru gustare și ca medicină pentru curățitul stomacului.

Curățirea vaselor pentru lapte.

Curățenia vaselor pentru lapte și a locului unde se păstrează este sufletul unei lăptării, fie cât de modestă. Necurățenia ne produce pe lângă multe supărări și pagube. Pentru a curăți vasele, în care se pune laptele se spală în diferite moduri pentru a îndepărta particulele de lapte, cari repede trec în acreală și astfel ne strică tot. De regulă se pretinde ca vasele să se spele cu apă ferbinte, căreia i-se adaugă ceva sodă și după-ce sau clătit cu apă caldă se pun să se usuce la un loc bine aerisat. De oare-ce însă încălzirea apei recere timp și lemne pentru foc se folosește și numai apă rece, care însă nu curăță vasele cum trebuie. Incercări cu apă rece pentru spălat, căreia s'a adăougat ceva var stins a dat rezultate destul de îndestuitoare. Fiindcă varul are în mai mare grad puterea de a distruge acrelile și a îndepărta necurățeniile ca soda, avem și posibilitatea a curăți vasele pentru lapte și cu apă rece. În acest scop spalăm vasul mai întâiu cu apă de var folosindu-ne de o perie de trestie sau în lipsa ei și numai cu un șomoșag de pae curate, în nici un cas însă de o petecă de pânză sau postav etc. După aceea se clătește vasul cu apă rece și în fine se pune pentru-ca să se usuce la soare într'un loc bine aerisat. Aceeași apă de var se poate folosi mai de multe ori. Intrebuițarea varului la curățirea vaselor pentru lapte nu este ceva nou; nu i-s'a dat însă atențiunea, care merită.

Mijloc contra umflării ugerului.

Luăm o găleată cu apă ferbinte, punem în ea o cărămidă înroșită în foc și o așezăm dedesubtul ugerului vacii. Pentru a împedea ca aburii formați să se peardă, acoperim vaca cu o pătură (țol) mai mare. Lăsăm găleata sub vacă până-ce se mai ridică aburi din ea. Repetăm aceasta de 2—3 ori pe zi. Putem pune în apă și ceva floare de fân. Pe din lăuntru dăm vacii o zamă de nalbă feartă în apă.

Feriți vitele de căldură pera mare.

Vitele mari cornoate sunt foarte simțitoare contra arșiței soarelui în orele de amiază și mai ales în zilele calde ale verii. Nu arareori sunt lovite de insolajie (gută) în astfel de călduri. De aceea în zile ferbinți să nu lucrăm cu ele între orele 11 și 2 d. a. Vitelor dela pășuni să le dăm ocaziunea să se poată adăposti la umbră în acest timp. Bine e să aibă și apă de beut din belșug în apropiere.

NOUȚĂȚI

AVIS!

Bugăm pe D-nii abonati vechi și noi să binevoască a ne trimite suma, ce ne datorează, ca și noi la rîndul nostru se putem face față marilor cheltuieli, ce avem cu edarea și redactarea foii noastre.

† **Maria Ghidiu n. Popasu**, soția Prea On. dn. protopop Andreiu Ghidiu din Caransebeș, a încetat Marți seara din viață în spitalul civil din Sibiu, unde se supusese înainte cu 10 zile unei grele operațiuni. Rămășițele pămîntesti ale decedatei au fost transportate la Caransebeș, unde au fost înmormîntate cu mare pompă. Transmitem întristatului soț și familiei sale sincerele noastre condolențe.

Inaugurarea monumentului Bratianu. Dumineca trecută s'a făcut la București cu mare solemnitate inaugurarea monumentului ridicat întru memoria nemuritorului Ioan C. Bratianu, marele patriot român.

Ajutoare pentru ucenicii de meseriași. La Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor români din Brașov, sunt de împărțit ajutoare pentru ucenicii aplicați în Brașov. Petițiile însoțite de contractele cu măiestri, carte de botez și atestate de sărăcie, se vor înainta comitetului până la 25 Iunie a. c.

O nouă reuniune de femei în Brașov. Femeile aparținătoare parohiei dela biserica gr.-or. a „Sânței Adormiri” din Brașovul-vechiu, în adunarea lor generală ținută în Dumineca trecută, 11 Maiu v., au decis înființarea unei reuniuni „pentru ajutorarea și înfrumșetarea bisericei!” Statutele s'au citit și aprobat de cătră adunarea generală, și în curînd se vor așterne și Consistoriului spre aprobare.

Concursul internațional de șah, ce a avut loc în Viena, s'a încheiat în 25 Maiu n. c. Intre învingători este și un Român, dl G. Marcu, fiul parochului gr.-or. I. Marcu din Cucurmare, în Bucovina. Dl Marcu a câștigat premiul al treilea în sumă de 1150 coroane.

Contele de Flandra, fratele regelui Belgiei, a înebunit, după-cum se scrie din Paris. Agenții poliției l'au găsit noaptea, pe jumătate gol, întins pe o bancă din grădina publică. L'au ridicat și l'au dus la poliție unde l'au recunoscut. L'au dus apoi la palatul lui, unde medicii îi dau îngrijiri.

Sinucidere dublă în Brașov. Proprietarul tutungeriei din strada vămii, Wilhelm Wächter, s'a sinucis Lunea trecută prin strangulare; alături de dînsul se găsea corpul unei fete de asemenea strangulată, amanta lui. Cadavrele au fost transportate la spital. Cauzele sinuciderilor se crede a fi dragostea.

Nuntă cu sfârșit tragic. Săptămîna trecută căsătorindu-se fiica oficerului artilerist Salomon dela garnisoana din Arras (Francia), în cursul ospătului s'a răsturnat o lampă cu petrolu și a aprins sala. Trei femei și o fată au murit în urma arsurilor, ear' alți 27 nuntași au fost foarte grav răniți.

Insoțirea neguțătorilor de ouă în Budapesta este numele unei firme ce neguțătorii de ouă din capitală au înființat săptămîna trecută după modelul celor de pe piețele Berlinului și Vienei. Scopul însoțirii e a lăși negoțul cu ouă în raport cu consumația internă și externă, statorirea corăspunzătoare a unor norme și mai ales orientarea exactă asupra producțiunii din patrie. Pentru acestea societatea va ținea săptămînal două ședințe, și dacă s'ar ivi unele neajunsuri în comerț, cari s'ar putea delătura pe basă legală, se va cere intrevenirea autorităților. Pentru neînțelegerile ce s'ar naște între membri, se va institui un juriu, la a căror hotăriri trebuie să se supună fiecare membru. Avera însoțirii va consta din taxa de înscriere, care e de 20 cor., taxa de membru care e de 2 cor. lunar și din dăruii benevole. În adunarea de constituire ținută la 29 Maiu s'au înscris ca membrii 15 neguțători.

Operațiune la un orb. La institutul de boale de ochi din Glasgow s'a făcut acum de curînd o operațiune foarte interesantă și deplin succesă. S'a operat adecă ochii unui om de treizeci ani, născut orb, care acum vede perfect. Primul obiect ce a văzut pacientul după operațiune, a fost obrazul medicului, de care se mira minune, neștiind ce e. Când medicul a început să-i vorbească, nu știa de unde-i vin sunurile și numai astfel a putut ajunge la cunoștința că vede o față de om, că a pipăit gura medicului, apoi a sa. S'au făcut cu orbul vindecate multe experimente interesante. Intre acestea, arătându-i-se diferite colori, de coloarea galbenă i-s'a făcut rău, cea roșie însă l'a dispus la mare veselie, etc.

În atențiunea păpucarilor. Camera de comerț și industrie din Brașov comunică, că ministrul r. u. de honvezi are de gând să facă o comandă de 14.005 părechi de »boconci» și 10.665 de încălțăminte ușoare la micii industriași din patrie. Prețul unei părechi de »boconci» este fixat la 10 cor. 23 bani, ear pentru o păreche de încălțăminte ușoare la 8 coroane 68 bani. Detaliurile referitoare la oferte ministrul de comerț le va publica în curînd prin camerele de comerț.

Atentat contra unui tren. În noaptea din 27 spre 28 Maiu n. niște oameni au pus la kilometrul 105 (intre Caransebeș și Orșova) bolovani înaintea trenului accelerat ce mergea la Orșova. Trenul s'a și lovit de bolovani și locomotiva s'a stricat rău. Alt accident nu s'a întîmplat, pentru-că locomotiva a svîrlit bolovanii la o parte. S'a pornit cercetare, dar' până acum fără rezultat.

Furt cu spargere la banca »Nera». Făptuitori necunoscuți au pîtruns în 27 Maiu n. pe fereastră în edificiul institutului român de credit »Nera» din Bozovici (com. Caraș-Severin), au spart cassa de fer și au furat de acolo 10.000 cor. bani gata. Nu se știe cine au fost făptuitorii. S'a pornit cercetare.

Uciderea unui agitator socialist. Se scrie din Oradea, că în hotarul comunei Tinca s'a găsit cadavrul lui Dimitrie Hulbert, cunoscut ca agitator socialist. Se dă cu socoteala, că ar fi la mijloc un act de răsbunare, căci lui Hulbert i-s'a aruncat un laț în grumazi și a fost gătuit.

Cazan cu petrolu explodată. Vineri s'a întîmplat o exploziune la fabrica de petrol din Budapesta a societății ungare industriale pe acțiuni. Un muncitor a fost omorît, mulți alții răniți. Clădirea în care era instalat cazanul, a sburat în aer. Paguba e mare. Focul care a izbucnit a fost localizat.

Preot în fruntea unei bande de falsificatori de banni. De mult timp erau în circulație în comitatul Caraș-Severin monede false de 5 cor. Gendarmeria pornind cercetare a constatat, că capul bandei de falsificatori este preotul gr.-or. Simeon Mitrofan din Rachitova (lângă Oravița). Mitrofan a fost arestat în 24 Maiu n., când chiar voia să se scape de o monedă falsă de 5 cor. Gendarmii au mai aflat la el 15 monede false de 5 cor. Deși preotul a negat totul, a fost transportat la Timișoara, unde să află arestat.

Socialist tăciunar. Cetim în »T. P.» Din Chișineu ni-se scrie despre isprăvurile unui conducător socialist devenit tăciunar. George Braje, așa-l chiamă pe socialistul ăsta, sfîdindu-se Duminecă cu nevastă-sa a părăsit casa, apoi s'a întors din nou, a încuiat ușile dela casă și a aprins-o. Nevasta și cei doi copii nu știau nimic de foc, și numai strigătele vecinilor îi făcură să bage de seamă. Oamenii au spart cu securile ușile, și au mîntuit nevasta și copiii. În învîlmășala mare se perduse un copil prin mulțime. Mama, crezînd că a rămas în casă, voia să se arunce în flacări, dar o preveni un june cu numele Czeiler, care a intrat prin fereastră. S'a întors, firește, cu mâinile goale. În curînd s'a găsit apoi și copilul. De urmele lui Eraje nu s'au putut încă da.

Somn de douăzeci de ani. Margareta Boiendat din Paris, când a fost în etate de 22 ani, în urma unei spaima mari, acum 20 de ani, a leșinat și de atunci a tot dormit. Ea a fost nutrită pe cale artificială. Zilele acestea s'a trezit și la întrebările ce i-s'au pus, a răspuns numai cu da sau nu. Apoi au început să o părăsească repede puterile și înainte de asta cu 10 zile a repausat.

Notar arestat. Notarul Carol I. Reich din Poiana-mărului, care deja de doi ani e suspendat pentru neapținut în oficiu, în zilele acestea a fost deținut de cătră judecătoria din Zărnești, pentru excrocherii și falsificări de documente.

ȘTIRI COMERCIALE

Tirgul produselor in Budapesta.

Piața lumii este atât de liniștită și mărfurile trec atât de greu, încât speculația se pare că a perit cu totul. Este comună părerea, că în toate părțile lumii stăm în fața unui seceriș bun, de aceea se crede, că prețurile cerealelor vor mai scădea. În decursul săptămânii s'au lățit în continuu știri nefavorabile despre sămănăturile din patrie. Experiența ne arată însă, că timpul de față este cel mai greu pentru statorirea dezvoltării lor. — Grâul își menține prețul. Grâul de Octomvrie s'a ridicat la 7-60 cor., și s'a încheiat cu 7-56 cor. în preț. — Săcara n'a suferit nici o schimbare. — Orzul pentru nutreț s'a vândut cu 5-70—6 cor. În Steinbruch s'a vândut și cu 6-25 cor. — Ovăsul a avut o trecere mai bună ca săptămâna trecută. Cel de Oct. s'a ridicat la cor. 5-50 și prețul s'a încheiat cu 5-46 cor. — Cucuruzul s'a căutat bine. Cucuruzul de Iulie a fost oferit cu 6-35 cor. — Piața făinei, cu toate sforțările, a fost slăbuță. Speculația cu făină a stat pe loc, și numai chiar de cătră cei-ce au lipsă mai mare de ea, se cumpără. Chiar și morile au scăzut măcișul cu 20 fileri. — Prunele și lictarul, în urma știrilor ce s'au lățit, că poamele ar avea o recoltă mai slăbuță, prețul lor s'a urcat. Lictarul sârbesc s'a plătit cu cor. 15.50—16. — In vin s'au făcut puține vânzări, pentru-că producătorii l'au ținut la un preț prea urcat. În luna din urmă vile s'au dezvoltat multumitor, așa că lucrările sunt în toiul lor. Peronospo a nu se arată. De present se prevede un cules bogat. Prețurile vinurilor din 1902 sunt, pentru cele din ținuturi năsipoașe 24—26 cor., pentru cele de deal 28 cor. — Prețul hoarelor în urma aducerii pe piață în număr mare și a cumpărării puține, a scăzut. O găscă s'a plătit cu 3—11 cor., pentru o găscă de fript cor. 3—4, pentru o păreche pui de copt 1-10—1-30 cor., de fript 1-60—2 cor., de zamă 2-40—2-80 coroane. — Nețoțul cu unsoare și cărnatării a avut un mers liniștit, pentru-că cumpărătorii s'au mărginit numai la strictul necesar. Prețul unsoarei de porc a rămas neschimbat, pe când al slăninei a scăzut cu 1 cor. la 50 kilograme.

Cursul pieții din Budapesta

— în 4 Iunie n. 1903 —

Per 50 kgr.		Piment . . . 62-00—70-00	
Grâu . . .	7-55—8-15	Cassia . . .	86-00—98-00
Săcară . . .	6-60—6-80	Cuișoare . . .	92-00—100-00
Orz	5-80—6-10	Ghimber . . .	75-00—142-00
Mei	5-75—6-10	Paprică . . .	70-00—180-00
Ovăs	5-95—6-20	Ulei de in . .	75-00—77-00
Cucuruz . .	6-20—7-25	„ de rap. . .	64-00—65-00
Rapiță . . .	10-70—11-10	„ de lem. 129-60—148-00	
Trifoi . . .	48-00—63-00	In brut . . .	00-00—00-00
Lucernă . .	43-00—52-00	Cânep. br. . .	64-00—70-00
Mohor . . .	9-50—10-50	Lână nsp. 120-00—124-00	
Măzêrice . .	7-00—7-50		
Fasole . . .	7-50—12-00	Migdale . . .	175-00—250-00
Mazêre . . .	6-00—7-00	Smochine . . .	30-00—38-00
Mazăr. coj. .	14-00—22-00	Alune	138-00—142-00
Linte	10-10—13-00	Stafide V. . .	60-00—70-00
Păsat	5-75—6-00		
Mac	27-00—29-00	Per. 1 kgr.	
Sēm. de in .	00-00—00-00	Unt proasp. .	1-50—2-16
S. de cânep. .	8-75—9-50	Caș Emental .	2-10—2-20
Prune	12-75—16-50	„ Groer . . .	1-20—1-40
Lictar	15-50—18-50	„ Trapist. . .	1-20—1-50
Untură . . .	69-00—69-50	„ Liptau . . .	0-88—1-30
Slănină . . .	57-00—60-50	Brânz. de oae	1-10—2-40
Zahar brut .	22-25—22-50		
Cafea Iava .	75-00—120-00	Bumbac bal. .	00-00—00-00
Caf. Santos .	36-00—38-00	Portoc. Iada .	5-50—12-50
Caf. Portor .	78-00—120-00	Lămâi	4-50—6-50
		Ouă (1440) Iada	57-00—60-00
Per 100 kgr.		Per 100 Litr.	
Miere	100-00—120-00	Spirt raff. . .	145-25—148-00
Ceară	130-00—140-00	Spirt brut . .	143-25—146-00
Nuci	30-00—60-00	„ denat. . . .	34-75—36-50
Cartofi roză .	5-40—6-00	Trevere . . .	110-00—112-00
Cart. galb. . .	5-00—5-75	Sligoviț . . .	116-00—140-00
Ceapă roșie .	3-00—6-80	Esență oțet . .	88-00—90-00
Usturoi . . .	12-00—16-00		
Piper n . . .	122-00—142-00		

Nevasta mea a suferit 13 ani în dureri de cap reumatice și eu nu am acți decât să mulțumesc lui Dumnezeu pentru-că mi-a dat ideea să-mi procur crucea dublă, electrică R. B. nr. 86,967 inventată de D-ta — pentru-că nevasta mea, după-ce a purtat crucea asta patru săptămâni, s'a vindecat de tot. Deci fac atent pe tot omul ce suferă de reumă să nu amine procurarea acestei cruce minunate. Eu am probat totul, dar' nimic nu mi-a ajutat decât crucea dublă-electrică a D-Tale. Cu stimă: Valentin Hambec, Károlyfalva.

Această scrisoare de recunoștință a primit-o dl' Albert Müller, Budapesta V. Vadász u. 42/G. Inventatorul crucii double-electrice R. B. 86.967 și noi recomandăm crucea asta acelora cari sufer de asthmă, reumă etc.

PENTRU INTREPRINZETORI

Năsud. — Pentru repararea podurilor stricate de pe drumul vicinal Makod-Szapluj nr 12, 20, 33 și 39, precum și pentru a celor de pe drumul vicinal Rebra-mică și Párva, nr. 21 și 26 sunt a se înainta oferte până la 15 Iunie n. oficiului fisolgăbirăesc din Năsud. Preliminar 3543 cor., vadiu 5%. Condiții tot acolo.

Sighișoara. — Pentru reconstruirea școlii elementare de ștat din Czelinda sunt a se înainta oferte până la 9 Iunie n. oficiului de arhitectură din Sighișoara. Preliminar 11.537 cor., vadiu 5%. Tot acolo și condițiile.

Turda. — Pentru zidirea podurilor și a iezăturilor dela secțiunile drumului comun de stat dintre Turda—Câmpeni sunt a se înainta oferte până la 15 Iunie n. oficiului de arhitectură din Turda. Vadiu 5%. Condiții tot acolo.

Turda. — Pentru repararea podurilor dela drumul comun al statului, 183—185 klm. dintre Oradea-mare—Cluj—Brașov, nr. 50 și 51, (preliminar 1764 cor.), a parapetelor de pe drumul comun al statului dintre Turda—Sibiu—Brașov, 20—21 klm. (preliminar 2187 cor.), precum și pentru ridicarea de nou a parapetelor necesare de pe drumul comun al statului dintre Turda—Câmpeni (preliminar 5202 cor.) sunt a se înainta oferte până la 12 Iunie n. oficiului de arhitectură din Turda. Vadiu 5%. Acolo și condițiile.

Sibiu. — Pentru transportarea lemnelor de foc pe seama tribunalului, a procuraturii, a judecătoriei cerceula, precum și pentru închisoarea de pe lângă tribunalul din Sibiu, pe anul 1904, sunt a se înainta oferte până la 4 Iulie n. la președintele tribunalului. Vadiu 400 cor. Condiții tot acolo.

Bulgaria. — Pentru transportarea mai multor mii de fire de lemn de diferite soiuri necesare direcțiunii minelor de stat bulgare, sunt a se înainta oferte până la 22 Iunie n. Amănunte la biroul de avisuri a muzeului din Budapesta, V., Váci-körut nr. 32.

Petrecere cu joc în Mercurea-băi. Cu ocașiunea deschiderei băilor din Mercurea al cărui avis e în acest număr să va aranja și o petrecere cu joc. Nefăcându-se invitații speciale prin aceasta on. public să se considere de invitat.

Visită regală. Din București ni-se scrie, că regele George al Greciei va face regelui Carol o vizită. Această călătorie se proiectase deja în luna Februarie în Abazzia, dar în urma împregiurărilor politice din România a trebuit amânăta. Scopul călătoriei e lămurirea relațiunilor și evenimentelor din Orient. Timpul călătoriei nu este încă hotărât, dar probabil va fi la vară, când curtea României va petrece în Sinaia.

Alegere de deputat la Dobra. Pentru menținerea ordinii la alegerea de deputat, pentru ziua de Sâmbătă în 6 Maiu n. c. s'a trimis încă din preziua alegerii două companii de soldați din Orăștie.

Conspirație în contra lui Alexandru al Sârbiei și Ferdinand al Bulgariei. Foile franceze din Paris publică o telegramă din Belgrad, în care se spune, că acolo și în Sofia au dat de urmele unei conspirații mari. Conspirația e îndreptată în contra persoanelor regelui Alexandru și a principelui Ferdinand.

Distrugerea unui sat din Macedonia de cătră Turci. Satul Banitză (vilaietul Serrres) a fost incendiat de Turci. Din 500 de locuitori au rămas în vieță numai 48 suflete, cari au scăpat cu fuga în munți. Ceialalți, bărbați, femei, copii, au fost omorâți în mijlocul satului și aruncați în rîu. Femeile și fetele au fost mai întâiu siluite și apoi ucise. Turcii erau comandați de inzbășa Tefik, care a terminat școala militară bulgărească și a deserat din armata bulgară ca ofițer.

Oribilă crimă a unui nebun. Moise Străin din Utvin (comitatul Timiș) fiind atacat de accese de nebunie în noaptea de Luni spre Marți, luând briciu a tăiat gâtul copilășului seu, pe care — de altcum — îl avea foarte drag. Trezindu-se soția nebunului și văzând fapta oribilă a lui, a strigat după ajutor; nebunul însă s'a repezit s'oucidă și pe ea. A fost însă împedecat de vecini, cari alergaseră acolo. Nenorocitul, trecându-i momentele nebuniei și văzând ce a făcut, s'a aruncat asupra micului cadavru și a plâns amar. A trebuit ridicat cu forța.

Moșia dela Cireși, lângă Lugoj, după cum scrie »Drapelul« a trecut prin vânzare dela institutul »Albina« în proprietatea dlui Br. Nicolae Cosmița, Român originar din Bucovina. Prețul cumpărării e 325.000 cor. — Ne pare bine, că acest bun, designat odinioară pentru colonizare, a trecut în mâni românești.

Școală comercială în Săcuime. Societatea săcuiască din Murăș-Oșorheiu a adresat guvernului o rugare, ca să înființeze în Săcuime o școală comercială, în care Săcuii să se deprindă cu toate ramurile de comerț.

CURSUL MONETELOR

Galbinul	11 33
Napoleon d'or (20 franci) aur	19 06
20 Marce germane aur	23 42
Bilete germ. 100 Mărci	117 15
„ franceze 100 franci	95 20
„ române 100 lei	94 60

Prețul făinei din 4 Iunie n. 1903.

Per 50 kgr.					
0	1	2	3	4	5
12 40	12 10	11 80	11 50	11 30	11 --
6	7	7 1/2	8	Tărățe	
10 40	9 80	8 80	5 70	4 --	

Calendarul vechiu și nou al săptămânii.

Duminica Rosaliilor.

Dum.	25 (+) Pog. S. Duh	7 Robert
Luni	26 (+) Muc. Teodosiu	8 Medardus
Mărti	27 M. Terapont	9 Primus
Merc.	28 Cuv. P. Nichita	10 Margareta
Joi	29 Cuv. M. Teodosiu	11 (+) Joia v.
Vineri	30 Muc. Isachie	12 Ioan
Sâmb.	31 M. Ermil	13 Tobias

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 11—17 Iunie n. 1903.

Joi	--	--	--	--
Vineri	12	Gialacuta. Jibeu.		
Sâmbătă	13	Cluj. Proștea-mare. Almacherec.		
Duminică	14	Săliște. Silvașul-de-sus.		
Luni	15	Orhei. Gherghio-S. Miclăuș. Cincul-mare. M. Oșorhei. Odorheiul-săcuesc.		
Mărti				
Mercuri	17	Băg on,		

„Biblioteca „Bunul Econom“.

Au eșit de sub tipar până acum broșurile:

1. Nutrețurile ierboase, cositurile (fânale), prepararea fânului și pășunile.
2. Economia porcilor, oilor și caprelor.
3. Sămânța plantelor agricole și sămânțul lor.
4. Îngrijirea plantelor agricole în cursul vegetației și recolta cerealelor.
5. Creșterea, nutrirea și îngrijirea animalelor domestice (Zootechnia generală).
6. Cunoașterea pământurilor agricole (Agrologia).
7. Agricultură generală (Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de măruntit pământul).
8. Îngrășămintele (gunoarea pământurilor) și irigațiunile (udarea pământurilor).
- 9—10. Prășirea pasărilor de casă (gălițe, hoare). Găinile, curcile, găinușele (biblicele), găștele, rațele, porumbii (porumbeii).
11. Cultura cerealelor. (Grâul, secara, orzul, ovășul, meiul, hrișca, cucuruzul (porumbul).
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapița, fasolea, lintează, și cultura lor.
13. Economia cailor, vitelor mari corne și bivoliilor.

Prețul unei broșuri este 30 fileri (pentru România 50 bani),

Se pot comanda la administrația „Bunul Econom“, la librăria W. Krafft în Sibiu, la administrația „Tribuna Poporului“ în Arad și la librăria Archidieceșană în Sibiu.

Revânzătorilor se dă rabat potrivit.

Prim-colaborator: Const. P. Barcianu.

Redactor-responsabil: Aurel P. Barcianu.

Se caută
un băiat de prăvălie
pentru neguțătoria de manufactură
cu 2—3 clase gimnasiale sau reale, care
cunoaște și cel puțin o limbă străină.

A se adresa la

Ioan Lazaroiu,
comerciant
Orăștie (Szászváros).

La „Pannonia“ cafenea și restaurațiune
din Orăștie.

In casele unde să află Pretura și Casieria
se găsesc beuturi și mâncări

bune și ieftine.

„Minerva“,
institut tipografic, societate pe acții
Orăștie — Szászváros.
Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

Șindilă horjită și nehorjită
precum și

Prăștilă de toată mărimea
din lemn alb și fără noduri
se găsește în ori-ce cantitate
cu prețuri foarte moderate la

Nicolae Filimon lui Vasilie în Vinerea

(192) u. p. Alkenyér. 2—6

Care este coasa cea mai bună?

se întreabă mulțimea de economi, cari au încercat multe feluri de coase și adesea s'au înșelat. La aceasta răspundem din convingere: Coasa cea mai bună de pe lume este

Coasa de oțel numită „BUR“, cu marca „Bur“ căldreț,
care e făcută din cele mai nobile metale, mai ales din oțel de argint și fiind de două-ori calitate întrece ori-ce altă coasă. — Ușurătatea, durabilitatea și agerimea de tăiere a acestei coase sunt uimitoare.

Adresa de comandă este pentru întreg teritoriul Europei și Americii:

(154)

Winkler és Grauer, Kőbánya 20 sz.

20—20

Prețurile coasei de oțel Bur: 65 cm. lungime fl. 1'—, 70 cm. lungime fl. 1'05, 75 cm. lungime fl. 1'10, 80 cm. lungime fl. 1'15, 85 „ „ „ 1'20, 90 „ „ „ 1'30, 95 „ „ „ 1'35, 100 „ „ „ 1'40.

La comanda de 5 bucăți, porto postal îl plătește fabrica.

La comanda de 10 bucăți pe lângă că plătește porto postal, trimit și o coasă gratuit. Fiecare coasă, care nu corespunde, fabrica o schimbă cu alta nouă pe speșele proprii. Să știe însă din experiență, că nici într-o mie nu se află una rea. — Deosbitt! Nicovală și ciocan, părechea 95 cr. — Nou! Cute, bucata 25 cr. Peatră de Ammergau 15 cr. — Preț-curent ilustrat gratuit și franco! — Verigi de strins coasa 20 cr.

AVIS

Băile (scălzile) de sare și iod din Mercurea

(Erdély Szerdahely Sossfürdő)

adaptate și provăzute cu edificii și vile din nou zidite se vor deschide

Duminică în 7 Iunie
24 Maiu 1903.

Oaspeților le stă la dispoziție trenul,
care se oprește zilnic la stațiunea
proprie a băilor la orele 3, 9 și 11
a m. 5, 6 și 8 1/2 p. m.

Din Mercurea-oraș Omnibusul pleacă
la băi regulat la orele 6 și 11 a. m.
2 și 5 1/2 p. m.

Odăi de locuit se închiriază cu prețuri moderate și stau la
dispoziția oaspeților atât în edificiile vechi cât
și cele noue; mobilate sau nemobilate, după dorință.

Restaurantul se află în una din vilele cele noue arangiat
anume spre acest scop; în el se servește mân-
cări și beuturi alese, pe lângă serviciu prompt și prețuri moderate.

Analisa apei despre conținutul excelentelor substanțe ale apei
cât și alte informațiuni se pot cere dela subscrișul.

ILIE FLOAȘIU,

arândator

1—3

— MERCUREA —

(Reussmarkt, Serdahely).

(194)

„IDEAL“ institut tipografic și librărie
 în Hunedoara (Vajda-Hunyad).
 Serviciu prompt! — Prețuri ieftine!

Cel mai mare deposit de ciasornice,
 giuvaeruri și obiecte de aur și argint în
 Transilvania
 (144) la 11-26
Iulius Erős
 în Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 3
 (Palatul Transilvania).

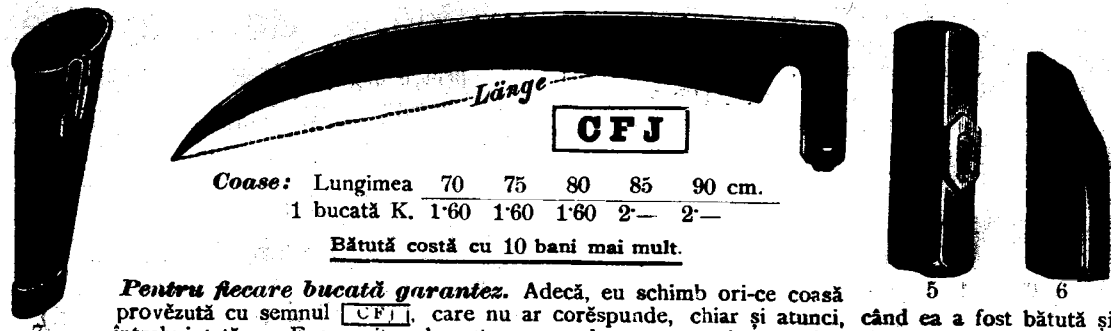

Tot felul de ciasornice, giuvaeruri de aur și argint, podoabe bisericesti etc
 Toate obiectele bine și frumos lucrate, ieftine, cu prețuri fixe.

Serviciu prompt și conștientios.

La cerere se trimite preț curent bogat ilustrat.

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

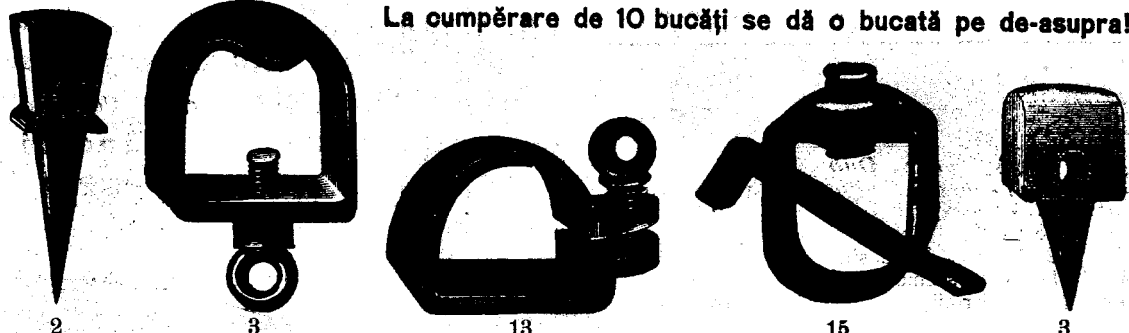

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
 1 bucată K. 1'60 1'60 1'60 2'— 2'—

Bătută costă cu 10 bani mai mult.

Pentru fiecare bucată garantăm. Adecă, eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul **CFJ**, care nu ar corespunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuințată. — Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe de-asupra!

Nicovale, forma, fig. 2 3
 1 bucată K. —'96 —'86
Nicovalele și ciocanele să vënd pe lângă **garanție pentru fiecare bucată**. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.
Verigi de coase, Fig. 3 13 15
 pentru înțepenirea coasei. Dimensiunile $\frac{44}{41}$ $\frac{39}{41}$ $\frac{39}{33}$ $\frac{40}{42}$ mm. șmălțuite pe dinlăuntru și pe dinafară
 1 bucată K. —'24 —'24 —'30 —'40
Ciocane, fig. 5 à 250, 300 fig. 6 à 300 grame
 1 bucată K. —'86 —'90 1'—

Cuși, dela 10 bani în sus, în variație bogată. — Indeosebi recomand: **Cușile americane** 1 bucată K. —'40.
Cuș de Bergamo vinete-închise, cu semnul CFJ 1 bucată K. —'80.

Toporiști de coase, obicinuite de lemn K. —'44. — Toporiști pentru coase de holde (model introdus de Iulius Teutsch) 1 bucată K. —'90.
Greble de fer pentru coasele de holde, pentru a le șirofa pe toporiștele obicinuite de lemn. 1 buc. K. 1'30.

Brice de Solingen. Garantate dela K. 1'20 în sus.
 (141) **Bricege de Solingen** pentru atârnat. Lungimea întreagă: 8 9 $\frac{1}{2}$ 11 ctm. 22-52
 1 bucată K. —'34 —'44 —'50

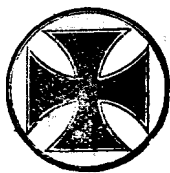
Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune rării, că acest aparat (190) de 20

e a se da împrejuvindecă boale vechi de ani. 4—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșciori de inimă, asma, auzul greu, sgârșciori de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, ulul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. | **Prețul aparatului mic e 4 cor.**
 folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani. | folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

„AGRICOLA“

însoțire economică de magazin și anticipații și-a început activitatea (143) în piața din 8-26

HUNEDOARA.

Cancelaria însoțirii se află în piață: casele Doamnei vęd. POPOVICI.

Magazinul însoț. se află în piață: casele MÁTYÁSFFY. Însoțirea „Agricola“ cumpără și vinde produse agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, țărțe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri pe bucate, efecte și prețioase (giuvaerice).

Primește aurării și argintării în afaceri de lombard și la acoperire de conturi-courente.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri în rate.

In sfirșit îngrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139) Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

22-52